

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑΙ ΜΟΡΦΑΙ ΕΡΡΙΚΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ ΓΚΑΝΤΤ (HENRY LAURENCE GANTT) 1861 - 1919

Τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΧΡΥΣΟΧΟΥ

Ἐπιτίμου Καθηγητοῦ τῆς Α.Β.Σ.Π.

Ὁ Η. Α. Γκάνττ ἦτο εἷς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων σκαπανέων τῆς ὀργανωτικῆς κινήσεως ἐν Ἀμερικῇ, ὁ ὁποῖος κατηύθυνε τὸ κύριον ἐνδιαφέρον του εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα ἐν τῇ βιομηχανίᾳ. «Εἰς ὄλα τὰ προβλήματα τῆς διοικήσεως, ἔγραφε, τὸ ἀνθρώπινον στοιχεῖον εἶναι τὸ σπουδαιότερον». «Τὸ νέον βιομηχανικὸν πνεῦμα, ἀλλαχοῦ ἐτόνιζεν, ἀποβλέπει νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον πρὸς καθορισμὸν τοῦ τί δέον γενέσθαι, ἀντὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ τί μέχρι τότε ἐγίνετο, ἢ τῆς ἀτομικῆς γνώμης τοῦ τί δέον νὰ γίνῃ. Ἡ ἐποχὴ τῆς βίας πρέπει νὰ παρῶρησῃ τὴν θέσιν της εἰς τὴν γνώσιν καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ μέλλοντος θὰ συνίσταται κυρίως εἰς τὸ διδάσκειν καὶ ὀδηγεῖν πρὸς τὸ συμφέρον ὄλων. Ὁ νόμος τῆς προόδου εἶναι ἡ ἐξέλιξις. Ἡ ἐπανάστασις δὲν δικαιολογεῖται παρὰ μόνον ὅταν ἡ ἐξέλιξις εἶναι ἀδύνατος. Ἐνα σύστημα διευθύνσεως εἶναι ἕνας μηχανισμὸς, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ καρποφόρως, παρὰ ἐὰν ὄλα τὰ μέρη ἐργάζωνται ἐν ἀρμονίᾳ».

Ὁ Taylor, τοῦ ὁποῖου ἐπὶ ἔτη ὑπῆρξεν ἔμπιστος συνεργάτης, ἀναμφισβητήτως ἀπέβλεπε τελικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου. Ἀνεζήτηε ὅμως, κυρίως, τὴν λύσιν τῶν βιομηχανικῶν προβλημάτων διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν διαδικασιῶν, τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν μέσων ἐκτελέσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀτομικὸν κίνητρον μεγάλως ἐστηρίχθη εἰς τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον· τοῦτο βεβαίως ἦτο ἀπαραίτητον ὡς πρῶτον βῆμα καὶ σύμφωνον μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Ὁ Gantt ὅμως ἐπροχώρησεν ἐν βῆμα περισσότερον. Δι' ὃ καὶ ἀπεκλήθη «ὁ πρόδρομος τῆς συγχρόνου βιομηχανικῆς δημοκρατίας», τὸ δὲ ἔργον του, μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνεγνωρίσθη πλήρως. Τὸ ὄνομά του διὰ τοὺς πολλοὺς εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὸ σύστημα ἀμοιβῆς μετὰ δώρου (Gantt' Bonus System), ὡς καὶ μὲ τὸ ὀμώνυμον ὀργανόγραμμα ἐλέγχου. Τὸ σύστημα τοῦ μισθοῦ, ἦτο ὀλιγώτερον αὐστηρὸν τοῦ διαφορικοῦ μί-

σθοῦ τοῦ Taylor. Τὸ πλεονέκτημά του συνίστατο εἰς τὸ ὅτι ἐξησφάλιζεν εἰς τὸν ἐργάτην μίαν ἀμοιβήν, ἐὰν ἐτελείωνε τὸ ἔργον του εἰς τὸν καθορισθέντα δι' ἐπιστημονικῆς μετρήσεως χρόνον, ὡς καὶ μίαν ἐπιπρόσθετον ἀμοιβήν, ἐὰν ὑπερέβαινε τὸ ὄριον τοῦ προτύπου. Ὁ Taylor ἀπέβλεπε νὰ ἐξανναγκάσῃ τὸν ἐργάτην, ἐνῶ ὁ Gantt ἦτο περισσότερο ἐλαστικὸς.

Ἡ δευτέρα οὐσιώδης συμβολὴ τοῦ Gantt ἦσαν τὰ γραφικὰ ὄργανο-γράμματα ἐλέγχου τῆς παραγωγῆς. Ἡ τελικὴ κατάληξις ἦτο ὄργανό-γραμμα «Gantt Chart», εἰς τὸ ὁποῖον εἰσήγαγε τὴν οὐσιώδη καινοτομίαν τῆς καταρτίσεως τῶν προγραμμάτων εἰς ὄρους χρόνου, ἀντὶ ποσοτήτων, καὶ εἰς τὴν παράθεσιν προγραμματισμοῦ καὶ ἐκτελέσεως. Μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα, οὐδὲν ἀπλούστερον τούτου. Διὰ τὴν ἐποχὴν του ὅμως ἦτο ἐπαναστατικόν.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Gantt ὑψοῦτο ὑπεράνω τοῦ προβλήματος τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑλικῶν μέσων.

Ὡς τὴν ὠραιότεραν ἀποστολὴν τοῦ ἡγέτου ἔθεώρει οὗτος τὴν διαμόρφωσιν ἀνθρώπου ἀξίου τοῦ ὀνόματός του. Τὸ 1908 ἐξέθεσεν ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι μόλις μετὰ τὸ πέρασ τοῦ πρώτου Παγκοσμίου πολέμου ἐγένοντο ἀποδεκταί.

Καὶ ἤδη ὠραματίζετο μίαν βιομηχανικὴν δημοκρατίαν καὶ τὸν ἐξανθρωπισμὸν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐπιστήμης τῆς Ὀργανωτικῆς.

Εἰς τὰ τελευταῖα γραπτὰ του ὠλοκλήρωσε τὴν φιλοσοφίαν του, συνιστῶν ἰσότητα εὐκαιριῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν συνταύτισιν τῶν συμφερόντων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, βάσει ἐπιστημονικῶς βεβαιωμένων γεγονότων.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἰδιοσυγκρασίας, ἦτο τὸ ἀντίθετον τοῦ Taylor. Ἐκεῖνος ἀπῆτει τὴν τελειότητα, αὐτὸς δὲν ἐζήτηι περισσότερα, ἀπ' ὅσα ἦσαν ἐκάστοτε ἐπιτευκτά. Ὁ Taylor ἦτο βαθὺς καὶ ἐπαναστατικὸς. Ὁ Gantt ἦτο εὐπροσῆρμος καὶ ὑπὸ τὴν καλὴν ἔννοιαν «καιροσκόπος».

Ἀξιολογῶν ὁ διδάσκαλος τοὺς τέσσαρας ἀμέσους συνεργάτας του, ἦτοι τοὺς Barth, Gantt, Gilberth καὶ White, καθεὶς τῶν ὁποίων διεκρίνετο ἀπὸ διαφορετικὰ προσόντα, ἔλεγεν, ὅτι ὁ Gantt ἦτο ὁ καλύτερος ἡγέτης καὶ ὁ καλύτερος ψυχολόγος. Ἐπαξία ἀναγνώρισις!

Πηγαί:

- 1) G.I.O.S.—L. Urwick: The Golden Book of Management (1958).
- 2) Alb. Rathe: Gantt on Management.
- 3) L. Alford: H. L. Gantt, Leader in Industry (1933).